

Номан Челебиджихан

«Къырымны къангъа богъа билирлер, юртны атешке бере билирлер, эр шейимизни махв эте билирлер... Факъат бутюн булар къырымлыларнынъ истикълял иманларыны йыкъмагъа дегиль, оны къуветлендирмеге ярайджакътырлар. Тарихнынъ эрте-кеч яшайджакъ шейи – мустакъиль ве месут Къырымдыр...»

Омюр ве яратыджылыкъ ёлу

Номан Челебиджихан Джанкой бетте Буюк Сонакъ коюнде догъды. Онынъ балалыкъ ве осьмюрлик чагъы анда кечти. Кой мектебинде окъуды, ана тили, эдебият, эсап, джография дерслерини эйи огренди.

Омюр ве яратыджылыкъ ёлу

Номан кой мектебини битирген сонъ, Акъчора ве «Зынджирлы» медреселеринде окъуды. Сонъра, озъ бильгисини теренлештирмек ичюн, Туркиеде, Истамбул мектеплеринде ве университетинде окъуды.

О, озюнинъ шиирлерини Туркиеде окъугъан йыллары дердж этип башлады.

Омюр ве яратыджылыкъ ёлу

Челебиджихан озюнинъ шиирлеринде кырымтатар яшларыны окъувгъа, терен бильги алмагъа, халкъымызнынъ сербестлиги, бахт-сеадети огърунда курешмеге чагъыра.

Айгиди, татар яшлары!

Айгиди, татар яшлары, окъумайлар!
Эренлерге эш болуп ел къувмайлар.
Башта акъыл бар экен, козьде къарув,
Корьмей, бильмей юрьмектен утанмайлар!

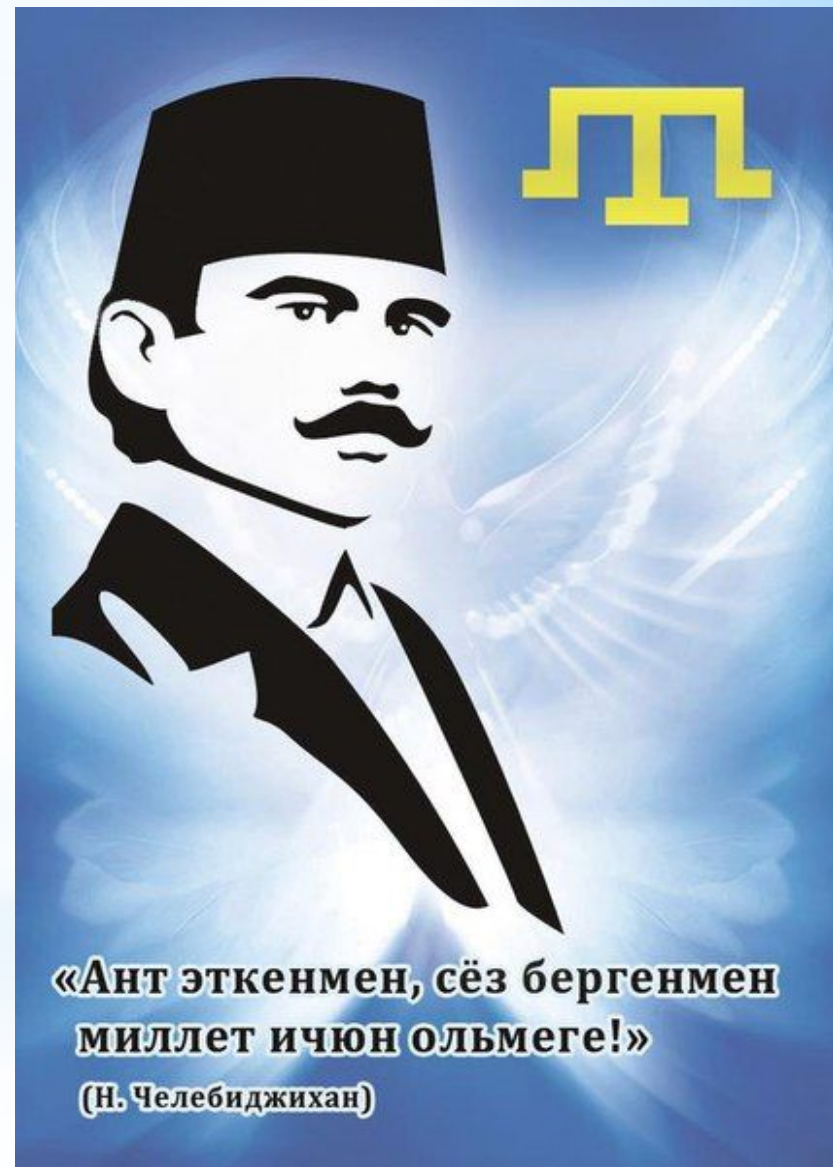
Айгиди, татар яшлары, окъумайлар!
Окъусалар кимседен кем къалмайлар.
Истамбулда, Парижде биринджи бола,
Японлар да оларгъа еталмайлар.

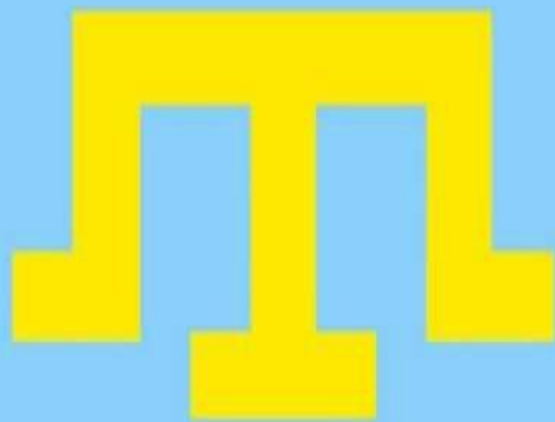
Айгиди, татар яшлары, ёкъ башлары,
Тёренлермен төрде оськен ёлбашлары.
Ёлбашлары болмагъанда хорлукъ корип,
Къайда барса төкелер козьашлары!

Омюр ве яратыджылыкъ ёлу

«Ант эткенмен» шири кырымтатархалкынынь миллий гимне чевирильди. Номан Челебиджихан, даа яш олгъанда, озь халкыны кьорчалаяракъ, онынъ сербестлиги ичюн курешмеге ант эте. Бу мукъадес антына омюрининъ сонъуна къадар садыкъ къалды. 1912 сенеси Номан Челебиджихан окъувыны битирип. Къырымгъа къайтып кельди.

Ант эткенмен

Ант эткенмен, миллетимнинъ ярасыны сармагъа,
Насыл олсун бу заваллы къардашларым чюрюсин?
Онлар ичюн окюнмесем, къайгъырмасам, яшасам,
Юрегимде къара къанлар къайнамасын, къурусун!

Ант эткенмен, шу къарангъы юрткъа шавле сепмеге,
Насыл олсун эки къардаш бир-бирини корьмесин?
Буны корип бувсанмасам, мугъаймасам, янмасам,
Козьлеримден акъкъан яшлар дерья-денъиз къан олсун!

Ант эткенмен, сёз бергенмен миллет ичюн ольмеге,
Билип, корип миллетимнинъ козь яшыны сильмеге.
Бильмей, корьмей бинъ яшасам, Къурултайлы хан олсам,
Кене бир кунъ мезарджылар келир мени коммеге.

Омюр ве яратыджылыкъ ёлу

1917 сенеси исе Биринджи Къырым Къурултайында Къырымтатар миллий укюметининъ башы оларакъ сайлана. Озь халкъына джан-юректен хызмет эте. Лякин, о башлангъан эйи ишлернинъ омюри къыскъа олды.

Номан Челебиджиханнынъ шиирлери

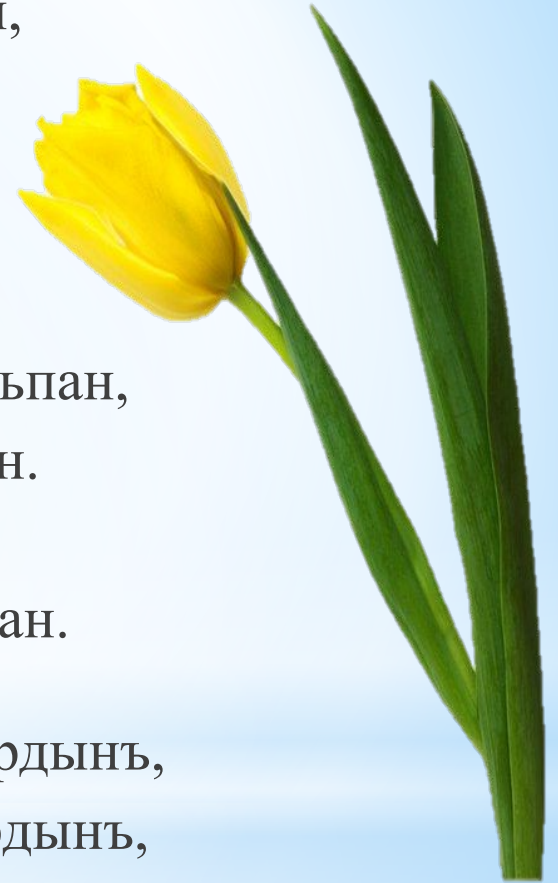

Сары тюльпан

Ильк баарьни мужделеген сары тюльпан,
Бари, бойле солмасайдынь ич бир заман
Гузель ёсма, гьондженъ иле эндамыньны
Эр кунь север, опер эдым сайгьыларман.

Гонълюмизни хошлардырдынь, сары тюльпан,
Мен де сени эльден, ельден кьыскъанаман.
Узакълардан, коктен, ерден чокъ суемен,-
Кунешлернынь, йылдызларнынь козю яман.

Сары тюльпан, багъчамызны шеньлендырдынь,
Пек аз заман кьырыкъ гонълюм эглендырдынь,
Ярын сен де кьырыладжакъ, оледжексинъ,
Оледжексень, бу джихангъа нечюн кельдинъ?

Кобелек

Бир кобелек уча – къона багъчаларда кезерди
Эрылгъалар, къарт замбакълар бу мектептен безерди.
Безмей онынъ алтын ипек къанатлары, тюйлери,
Сальте опер, охшар эдим тюльпанлары, гуллери.

Бир мектепли къызчыкъ коръди, бунъа ичтен туташты,
- Сени, сени тутайым, - деп, феси эльде, копкъошты.

Къувалады – еталмады,

Атты феси – урамады,

Кобелеги тутамады,

Бир даа сонъ корамады.

Чунки о бир яш гъонджеге опе – опе япышаракъ,

Япракъларны кольгесинде корюнмеден, гизлемишти.

Омюр ве яратыджылыкъ ёлу

28 февраль 1918 сенеси Номан Челебиджихан большевиклер тарафындандан якъаланды ве Акъярда бастырыкъкъа къапатылды, ольдюрильди. Джинаетчилер онынъ джеседини Къара денъизге ташлайлар.

Бугунь буюк шейтимзни анъар экенмиз,
Аллахтан эпимиз ичюн бойле бир шахсиет
бутюнлигини ве кениш истидатлар истеймиз! Бу
дуаларымыз иле де Антлы Къурбанымызнынъ
хатырасы огюнде борджумызны одеген киби
оламыз! Аллах къабул этсин! "Онынъ да руху шад
олсун!